

NORRKÖPING
KOMMUNSTYRELSEN

YTTRANDE

1(3)

2017-02-22

Vårt diarienummer
KS 2016/1328 100

Handläggare, titel, telefon
Leif Björk, kommunsekreterare
011-15 33 23

Finansdepartementet
Drottninggatan 21
103 33 Stockholm

Välfärdsutredningens delbetänkande Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78)

Ert diarienummer Fi2016/04014/K

Yttrande

Norrköpings kommun har fått möjlighet att lägga synpunkter på Välfärdsutredningens betänkande "Ordning och reda i välfärden".

Utredningens viktigaste förslag är införandet av ett vinsttak för företag som arbetar inom välfärdssektorn. Vi menar att nuvarande system har fel och brister, men att dessa kan åtgärdas på andra sätt än genom att begränsa möjligheten till vinstuttag. En svaghet med förslaget är att det är relativt enkelt att kringgå. Regler som inte kan upprätthållas riskerar att minska stabiliteten och tilltron till systemet. Förslaget riskerar därför att motverka sitt syfte.

Vi menar att debatten om valfrihet och konkurrens inom gemensamt finansierad verksamhet bör ha tre centrala utgångspunkter.

1. Möjligheten för medborgare att välja utförare - och för företag att erbjuda välfärdstjänster, är här för att stanna. Det är varken önskvärt eller realistiskt att gå tillbaka till en ordning där det offentliga skötte allt. När de offentliga och privata aktörerna ska fungera sida vid sida måste de regler som omgärdar verksamheten fungera på såväl individ – som systemnivå. Det är viktigt att valfrihetssystemen i sig inte verkar segregering. Det finns t ex gott om exempel där etablerandet av friskolor inneburit att resursstarka elever lämnat de kommunala skolorna vilket gjort arbetsituationen svårare för de elever som blivit kvar. Valfriheten har således fungerat väl för en del elever men sämre för andra. Den formella frihet som alla elever får genom möjligheten att välja skola måste vägas mot de negativa effekter som ett sådant system kan ha för utbildningssystemet i stort. Vi är övertygade om att man genom ganska enkla och självklara regelförändringar skulle kunna motverka dessa negativa effekter. Exempel på regelförändringar som

skulle kunna diskuteras är områdesansvar även för friskolor, förstärkt kommunalt inflytande vid etableringar, gemensam utbudsplanering, reglering av erbjudande och kampanjer, utökad normering för att motverka betygsinflation, o s v.

2. För det andra menar vi att utgångspunkten måste vara att alla som verkar inom den gemensamt finansierade verksamheten underställs samma högt ställda kvalitetskrav. Om detta finns en bred politisk enighet såväl i riksdagen som i kommunfullmäktige i Norrköping. För att gemensamma kvalitetskrav ska fungera i praktiken krävs det stor transparens via uppföljningssystemen för kvalitet, verksamhet och ekonomi. Det är viktigt att det blir möjligt följa hur skattepengarna används på alla nivåer. När kommunens skattebas används för finansieringen så är det rimligt att det också är kommunen som ska ha ansvaret för kontroll och uppföljning. Genom att ställa höga kvalitetskrav samt ha en väl genomförd uppföljning minskar behovet av begränsning av vinstuttag. Vi menar t ex att friskolorna borde underställas samma krav på kontroll och utvärdering som de kommunala skolorna.

3. För det tredje finns det ett egenvärde i att villkoren är långsiktiga och lika för alla utförare. Vården av äldre och utbildningen av barn och ungdomar kräver långsiktighet för att det ska bli trygghet i verksamheten. Såväl de offentliga drivna verksamheterna som de privata och organisationsdrivna företagen, måste kunna planera långsiktigt. Om detta ska gälla, är det en klar fördel om en så bred politisk majoritet som möjligt står bakom beslut om villkor. I Norrköping har den styrande Kvartetten, som består av Socialdemokrater, Liberaler, Kristdemokrater och Centerpartister t ex kunnat enas om en tillämpning av Lagen om valfrihet (LOV) inom ramen för nu gällande lagstiftning. Det är klart att tillämpningen hade sett annorlunda ut om något av partierna på egen hand bestämt, men med en kompromiss blir beslutet betydligt mer robust och därmed hållbart över tid.

Förslaget att tillståndspröva all verksamhet inom välfärdssektorn är bra men vi ser en risk att det ökade ansvaret för tillståndsprövning och tillsyn förlänger de redan långa handläggningstiderna. Vi anser därför att det är av stor vikt att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) får tydliga riktlinjer och förutsättningar att skyndsamt behandla sina ärenden.

Att utredningen lyfter fram behovet av att underlätta för idéburna organisationer att vara en större del av aktörerna är positivt. En höjning att

KOMMUNSTYRELSEN

2017-02-22

Vårt diarienummer
KS 2016/1328

beloppet för upphandling som föreslås underlättar också för mindre aktörer.

Att kunna utveckla Idéburet offentligt partnerskap (IOP) som ett sätt att bättre ta tillvara den ideella sektorns unika kvaliteter är mycket positivt.

För att kunna utveckla välfärdssektorn behövs en väl fungerande samverkan och respekt för alla aktörer, både offentliga, idéburna och privata. Det gynnar kvaliteten, mångfalden och valfriheten för våra medborgare.

NORRKÖPINGS KOMMUN

Lars Stjernqvist
Kommunstyrelsens ordförande